

Jacob Berzelius – människan bakom de vetenskapliga framgångarna

Kvällens föreläsare Jan Trofast är teknologie doktor i organisk kemi. Han berättade om en av Sveriges internationellt mest berömda naturforskare - Jacob Berzelius (1779-1848). Berzelius, som föddes i Väversunda i Östergötland, blev tidigt föräldralös och uppfostrades hos en morbror. Han hade ett stort intresse för naturvetenskap och i Uppsala valde han att utbilda sig till läkare. Under studietiden försörjde han sig genom att undervisa andra och där började han att intressera sig för kemi. Han var professor i medicin 1807-1832 vid det blivande Karolinska Institutet. Han blev ledamot av Kungliga Vetenskapsakademien 1808 och var dess ständiga sekreterare från 1819 till sin död 1848. I svenska Akademien blev han ledamot 1837 och hans valspråk var "Klarhet och Sanning". Berzelius adlades 1818 och blev friherre och baron 1835 i samband med att han gifte sig.

Berzelius arbeten blev grundläggande för kemins uppsving på 1800-talet. Hans värdefullaste verk är arbetet över de bestämda proportionerna. Hans mest kända bidrag är att ha givit grundämnen en- eller tvåboksbeteckningar och han upptäckte flera grundämnen. En femtedel av alla grundämnen är upptäckta av svenska vetenskapsmän! Berzelius översatte hela kemin till atomteorins språk och dominerade i decennier sin vetenskap i högre grad än vad någon annan enskild kemist senare gjort.

Efter hans död togs initiativ till en insamling för att hedra honom med en staty, vilken är placerad i Berzelius park i Stockholm.

Berzelius mål var att ge kunskap och njutningen av att se resultat.

Jan Trofast är vetenskaplig rådgivare och försöker då att arbeta i Berzelius anda: Öppenhet, tillgänglighet, kunskap och tvärvetenskap.

Karin Lennartsson
Vice sekreterare